

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 4Tdo/77/2019                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 5916010125                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 28.01.2020                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Dana Wänkeová            |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2020:5916010125.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Martiny Zeleňakovej v trestnej veci proti obvinenému Ing. S. T., PhD. pre prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. c) Tr. zák. na neverejnom zasadnutí konanom 28. januára 2020 v Bratislave o dovolaní obvineného Ing. S. T., PhD. proti uzneseniu Okresného súdu Ružomberok z 31. mája 2016, sp. zn. 8T/20/2016, takto

### rozhodol:

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolanie obvineného Ing. S. T., PhD. odmieta.

### Odôvodnenie

Okresný súd Ružomberok (ďalej len „okresný súd“) uznesením z 31. mája 2016, sp. zn. 8T/20/2016, podľa § 246 ods. 6 Trestného poriadku v spojení s § 220 ods. 1 Trestného poriadku schválil zmier uzavretý medzi obvineným Ing. S. T., PhD. a poškodenou I. Y. a zastavil trestné stíhanie proti obvinenému Ing. S. T., PhD. pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. c) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

od presne nezisteného dňa druhej polovice roka 2013 najmenej do marca roku 2015 prenasledoval svoju bývalú kolegyniu I. Y. tým spôsobom, že poškodenú proti jej vôli kontaktoval v nepravidelných intervaloch SMS správami a telefonátmi z telefónneho čísla XXXX XXX XXX a neskôr z čísla XXXX XXX XXX, zasielaním listov, kvetín a iných vecných darov na adresu jej trvalého bydliska, rovnako od presne nezisteného dňa konca roku 2013, po tom ako obvinenému zatelefonovala dcéra poškodenej, I. D., rod. Y., a požiadala ho, aby jej matku neotravoval, zasielal SMS správy aj dcére poškodenej, po tom, ako poškodená prestala s obvineným komunikovať, tento začal kontaktovať aj jej matku S. G., ktorej opakovane telefonoval, niekoľko krát ju navštívil v mieste jej trvalého bydliska, kde jej odovzdal rôzne vecné dary v podobe bonboniér a kvetov, ukazoval S. G. odfotený pomník jej nebohého manžela, pričom v dôsledku takéhoto konania obvineného boli poškodená I. Y. a jej dcéra I. D. nútené zmeniť si svoje mobilné telefóny, za telefóny s funkciou blokovania neželaných hovorov, poškodená začala brať lieky na spanie a tlak, pričom sa jej v súvislosti s konaním obvineného zhoršil zdravotný stav, obvinený presne nezisteným spôsobom zistil osobné údaje v rozsahu meno, priezvisko a dátum narodenia rodinných príslušníkov poškodenej, vyhľadal hrob jej otca, ktorý je 16 rokov mŕtvy, čím podstatným

spôsobom zhoršil kvalitu života.

Obsahom zmiernu je, že obvinený Ing. S. T., PhD. vyhlásil, že spáchal skutok, ktorý je predmetom tohto trestného stíhania a uvedené vyhlásenie bolo vykonané slobodne, vážne a určito. Obvinený a poškodená I. Y. sa dohodli na odškodnení vo forme prísľubu obvineného, že sa nebude nijakým spôsobom kontaktovať s nikým z rodiny poškodenej, ani so samotnou poškodenou. Taktiež nebude navštevovať hrobové miesta rodiny poškodenej.

Obvinený zároveň zložil na účet okresného súdu peňažnú sumu na všeobecne prospešné účely vo výške 100 eur. Z uvedenej peňažnej sumy patrí štátu na peňažnú pomoc obetiam trestnej činnosti 50 % a 50 % peňažnej sumy, t. j. 50 eur, obvinený určil za adresáta peňažnej sumy stanovenej na všeobecne prospešné účely Občianske združenie Stonožka objavuje svet, so sídlom Materská škola, ul. Riadok 4, 034 01 Ružomberok, IČO: 42070511, číslo účtu: Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, pobočka A. F..

Proti uzneseniu okresného súdu podal priamo obvinený Ing. S. T., PhD. 6. júna 2019 dovolanie, a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku. V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku v podstate namieta, že orgány činné v trestnom konaní a súd vychádzali z absolútne nesprávneho právneho posúdenia veci a na základe nezákonného posúdenia veci nezákonne rozhodli.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že v nej nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 373 Trestného poriadku.

Podľa § 373 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku môže obvinený alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 podať dovolanie len prostredníctvom obhajcu. Ak obvinený alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 podali dovolanie inak ako prostredníctvom obhajcu, súd, ktorý rozhodol vo veci v prvom stupni, poučí dovolateľa podľa odsekov 1 a 2 a nasledujúcej vety a určí primeranú lehotu na odstránenie tohto nedostatku s tým, že ak táto lehota márne uplynie, predloží vec na ďalšie konanie dovolaciemu súdu. Ak však obvinený v lehote podľa predchádzajúcej vety preukáže, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby, ustanoví mu obhajcu predseda senátu súdu, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni.

Z obsahu predloženého spisu najvyšší súd zistil, že obvinený Ing. S. T., PhD. nepodal dovolanie prostredníctvom obhajcu, na výzvu okresného súdu, ktorá mu bola v súlade s § 373 ods. 3 Trestného poriadku doručená 4. novembra 2019, reagoval, že podľa § 38 ods. 2 Trestného poriadku má jednoznačné právo na vlastnú obhajobu, a uvedený nedostatok neodstránil a ani nepreukázal, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby.

Najvyšší súd preto dovolanie obvineného Ing. S. T., PhD. na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci odmietol.

Nepostupoval pritom podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku, keďže postup podľa tohto ustanovenia prichádza do úvahy iba vtedy, ak nie je podané dovolanie úplné alebo má iné odstrániteľné chyby. Nedostatok spočívajúci v tom, že dovolanie nebolo podané prostredníctvom obhajcu, je však odstrániteľný len v rámci konania na súde prvého stupňa, ktoré predchádza predloženiu veci dovolaciemu súdu. Výplýva to zo znenia § 373 ods. 3 posledná veta Trestného poriadku, podľa ktorého ustanoviť obhajcu v prípadoch, v ktorých bolo dovolanie podané priamo obvineným, resp. niektorou osobou uvedenou v § 369 ods. 5 Trestného poriadku, môže iba predseda senátu súdu, ktorý rozhodoval v prvom stupni, a to len vtedy, ak obvinený preukáže, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby.

Zároveň treba uviesť, že ustanovenie § 373 ods. 4 Trestného poriadku, v zmysle ktorého ak dovolací súd po predložení dovolania zistí, že dovolateľ nie je zastúpený obhajcom, poučí ho podľa odseku 2 a

určí primeranú lehotu na odstránenie tohto nedostatku, dopadá na situácie, v ktorých či už obvinený alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 Trestného poriadku síce podali dovolanie prostredníctvom obhajcu, ale toto zastúpenie sa netýka ďalšieho konania, resp. v jeho priebehu zanikne.

Konanie o dovolaní v zmysle ôsmej hlavy Trestného poriadku je jedným z mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré je možné podať iba proti rozhodnutiu súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená (§ 368 Trestného poriadku). Dovolacie konanie je výlučne návrhovým konaním, a preto sa najvyšší súd stáva dovolacím súdom až podaním dovolania. Z týchto dôvodov najvyšší súd nie je oprávnený pred podaním dovolania robiť akékoľvek úkony súvisiace s dovolacím konaním; preto ani nemôže v tomto čase ustanoviť obvinenému obhajcu. Ustanovenie § 373 ods. 1 Trestného poriadku je lex specialis vo vzťahu k ustanoveniu § 40 ods. 1 Trestného poriadku, a preto je povinnosťou obvineného v prípade, ak chce dovolanie podať, aby si na tento procesný úkon obhajcu zvolil (pozri rozhodnutie R 1/2010). Použitie ustanovenia § 40 ods. 1 Trestného poriadku by (s poukazom na ustanovenie § 373 ods. 2 a ods. 5 Trestného poriadku) prichádzalo do úvahy len v prípade, ak by dovolanie podal minister spravodlivosti alebo generálny prokurátor a obvinený by si obhajcu nezvolil.

Najvyšší súd reflektuje rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky týkajúcu sa práva na obligatórne právne zastúpenie dovolateľa v dovolacom konaní - najmä rozhodnutia sp. zn.: II. ÚS 210/09, II. ÚS 343/2010, IV. ÚS 305/2009, III. ÚS 79/2010. Z uvedených rozhodnutí v podstate vyplýva, že zmyslom a účelom inštitútu obligatórneho zastúpenia dovolateľa advokátom v dovolacom konaní je poskytnúť dovolateľovi kvalifikovanú právnu pomoc v záujme efektívnej a účinnej ochrany jeho práv v súvislosti s jeho oprávnením podať dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, a to aj a najmä vzhľadom na skutočnosť, že predmetom dovolacieho konania sú spravidla obzvlášť závažné a zložité odborné právne otázky, ktorých kvalifikované odborné zvládnutie je v príčinnej súvislosti so záväzkom na zabezpečenie efektívnej obhajoby účastníka. Toto právo nemožno účastníkovi odňať reštriktívnym výkladom, napr. § 373 ods. 1 Trestného poriadku, čo by malo za následok porušenie jeho základných práv a slobôd.

Vo svetle záverov uvedených rozhodnutí je potrebné uviesť, že i keď je síce ustanovenie § 373 ods. 1 Trestného poriadku lex specialis k ustanoveniu § 40 ods. 1 Trestného poriadku, nie je vylúčené v situácii, kedy si dovolateľ nezvolí obhajcu, aplikovať ustanovenie § 40 ods. 2 Trestného poriadku a dovolateľovi, ktorý preukáže „nemajetnosť“ ustanoviť obhajcu.

V danom prípade súd prvého stupňa vyzval obvineného, aby preukázal v určenej lehote nedostatok prostriedkov na úhradu trov obhajoby s tým, že ak ich preukáže, bude mu obhajca postupom podľa § 40 ods. 2 Trestného poriadku ustanovený. Obvinený však v určenej lehote potrebným spôsobom (ako je vyššie uvedené) nepreukázal nedostatok prostriedkov na úhradu trov obhajoby. Najvyšší súd pritom nemá zákonnú možnosť v danej situácii ustanoviť obvinenému obhajcu.

Z uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie obvineného Ing. S. T., PhD. na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci odmietol, nakoľko nie sú splnené podmienky podľa § 373 ods. 1 Trestného poriadku, a to že obvinený podal dovolanie prostredníctvom obhajcu.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.